

України на європейський рівень розвитку, зміцненню позицій малого та середнього бізнесу у структурі національної економіки, наповнення доходних частин бюджетів різних рівнів.

Література:

1. Гобир І.Б., Мельник М.І. Державна підтримка розвитку малого підприємства в Україні в кризових умовах. Агросвіт. 2015. №10.
2. Карпанова Л.В. Сучасний стан підприємництва в Україні. *Вісник приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки : збірник наукових праць ПДТУ*, 2016. Вип. 31. Т. 1. С. 315-325.
3. Романська, О. Яку підтримку очікують підприємці? URL: <http://platforma-msb.org/yaku-pidtrymku-ochikuyut-pidpryyemtsi/> (дата звернення: 05.10.2021).
4. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minekonomrozvitku-stvorilo-ofis-rozvitku-malogo-ta-serednogo-pidpriyemnictva> (дата звернення: 05.10.2021).

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТНК В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

*Імнадзе І.Н.,
Птащенко О. В., д.е.н., професор
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця*

Сучасні темпи науково-технічного розвитку та ефективного використання науки і техніки у провідних економіках світу та світовій економіці загалом зумовили необхідність об'єднання зусиль та ресурсів різних країн для досягнення національних та глобальних науково-технічних цілей. Наукова, технологічна та інноваційна співпраця держав, переваги міжнародної спеціалізації та співпраці в дослідженнях та розробках стануть необхідною умовою подальшого розвитку цивілізації. Саме в галузі науки і техніки найбільш яскраво відображається динаміка процесів інтернаціоналізації та глобалізації, які сприяють ефективному розвитку всіх верств суспільства. Науково-технічний розвиток супроводжується не лише значним економічним зростанням, а й швидкою диверсифікацією відтворювальної та мережевої структур, подальшим розвитком соціального та міжнародного розподілу праці, процесами спеціалізації та співробітництва. Розвиток технологічних комунікацій полягає в тому, що поряд з міжгалузевим розподілом праці розробляється міжгалузєва спеціалізація в галузі виготовлення не тільки готової продукції, але й деталей тощо [1-2].

Підтримка та завойовування позиції високих технологій на світовому ринку досягається в умовах інтенсивної конкуренції. Їх переваги забезпечуються не ціною продукції, а характеристиками та споживчою якістю, яку неможливо покращити, не покладаючись на інновації. Оскільки інноваційні процеси лише посилюють бізнес-інтерес та стимулюючу роль держави, конкуренція між податковим та державним регулюванням, науковим

потенціалом, освітніми системами, охороною здоров'я, культурою та людським потенціалом різних країн стає все більш очевидною. У конкурентному середовищі компанії та фірми використовують не тільки свою економічну силу, але й усі конкурентні переваги та можливості держави. Країни постіндустріальної галузі, які не завжди зацікавлені у появі нових претендентів на певний ринок у постійному «прагненні» науково-технічних інновацій, є постіндустріальними країнами. Переважно індустріальні країни визначають порядок заміни високотехнологічних галузей за допомогою двосторонніх або багатосторонніх угод, включаючи механізми СОТ. На етапах технологічного прогресу вони втрачають інтерес до захисту вітчизняних виробників продукції, що користується високим попитом і трудомісткою спробою, і прагнуть зменшити їх обмін за рахунок зниження або навіть скасування імпорتنих тарифів.

Інші країни, захищаючи свої інтереси, змушені приймати торгові умови світового класу, погоджуючись на нові категорії товарів за вищими цінами та дешевшу продукцію на світовому ринку сировини та проміжних товарів. Високотехнологічна продукція, технічні бар'єри відіграють все більш важливу роль в умовах низьких бар'єрів для конкурентоспроможності, насамперед на ринках, де захищені національна безпека, охорона здоров'я та права споживачів.

Підприємництво розвинених країн та країн, що розвиваються, відіграють провідну роль у наукових дослідженнях, випереджаючи університети та урядові лабораторії за витратами, науково-дослідним персоналом, патентами та потоком технологічних інновацій у вигляді продукції, процесів та послуг. На початку ХХІ століття фінансувалася значна частина державних витрат на ІТ у розвинених країнах: Франція - 61%, Великобританія - 65%, Німеччина - 68%, Японія - 72%, США - 74%, Швеція - 75%. [2-6].

Так яскравим прикладом прискорення глобалізаційних процесів та їх вплив на економіки різних країн є десятка лідерів сучасного глобального світового ринку, що представлені в табл. 1 [3, 4, 6].

Нині найціннішими активами для багатьох компаній стали назви брендів, зазвичай їхня вартість перевищує вартість основного капіталу.

Таблиця 1 - Десятка лідерів сучасного глобального світового ринку

Місце в рейтингу 2019-2020	Назва компанії	Галузь
1	Walmart	Рітейл
2	Sinopec Group	Нафта
3	Royal Dutch Shell	Нафта
4	China National Petroleum	Нафта
5	State Grid	Енергетика
6	Saudi Aramco	Енергетика
7	BP	Нафта
8	Exxon Mobil	Нафта
9	Volkswagen	Автомобілебудування
10	Toyota Motor	автомобілебудування

Таким чином, глобалізація в глобальному економічному середовищі відбивається на розширенні компаній (країн) за межами внутрішнього ринку. Тобто вони матимуть транснаціональні характеристики. Найбільші транснаціональні корпорації мають працювати у всьому світі: кожен регіон з високим рівнем споживання повинен мати ринок, який може задовольнити попит скрізь, незалежно від кордонів та нації.

Література:

1. Вітер І. Модернізаційні перетворення транзитивних економік: європейський вимір. *Дослідження міжнародної економіки: зб. наук. пр.* К.: ІСЕМВ НАН України, 2011. № 2. (67). С. 54–75.
2. Вплив та наслідки світової глобалізації для економіки України. URL: http://www.rusnauka.com/11_NPE_2012/Economics/15_107590.doc.htm (дата звернення: 15.10.2021)..
7. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку. URL: <http://www.oecd.org> (дата звернення: 15.10.2021).
8. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org> (дата звернення: 15.10.2021)..
9. Птащенко О. В. Transformation of the global economic space in the present. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля: науковий журнал*. Сєверодонецьк: СУНУ, 2018. Випуск 4 (245). С. 14–18.
10. SIPRI. URL: <https://www.sipri.org/> (accessed 15.10.2021).

ЗБУТОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Кирчата І.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Ефективна система управління збутом як інструмент результативної конкурентної політики та використання збутового потенціалу виступає підґрунтям для набуття підприємством конкурентних переваг. Саме тому в сучасній українській науковій літературі питання вдосконалення збутової діяльності та формування конкурентних переваг за рахунок розробки і реалізації стратегій в галузі збуту залишаються актуальними й надалі.

Системне управління збутовою діяльністю та збутовою політикою, зокрема, передбачає інтеграцію роботи таких підсистем управління підприємством: маркетингове стратегічне планування збутової діяльності;

комунікаційна політика (управління цільовими ринками збуту); корпоративне управління; товарна політика; цінова політика; управління збутовим потенціалом; управління збутовими ризиками; підсистема маркетингового аудиту та контролю збутової діяльності [1].

Збутовий потенціал торговельного підприємства – це внутрішні ресурсні можливості торговельного підприємства реалізувати товари за рахунок наявних кадрових компетенцій в сфері формування асортименту, технологічної